

УДК 339.138

Поліщук Наталія

Polishchuk Natalia

Вінницький фінансово-економічний університет

**ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ
TOURIST AND RECREATIONAL ACTIVITY**

У відповідності до складу та структури туристично-рекреаційної діяльності, її можна розглядати в двох аспектах: 1) у вузькому значенні, якщо її представляють галузі, безпосередньо обслуговуючі туристів та рекреантів; 2) у широкому значенні як сукупність галузей обслуговування і матеріального виробництва, орієнтованих на ринок туризму та рекреації.

Здійснюючи мету туристично-рекреаційного виробництва, тобто задовольняючи конкретні потреби в рамках розширеного відтворення життєвих сил людини, туристично-рекреаційна індустрія освоює різноманітні рекреаційні ресурси і готує їх для споживання. Тому туристично-рекреаційну сферу характеризує єдиний процес виробництва і споживання.

Для туристів та рекреантів об'єкт споживання – корисність товарів і послуг, які можуть задовольняти в цей період їх потреби. Саме корисність речей - товарів або благ: дарів природи (море, сонце, гори і т.д.) і діяльності - різного роду послуг, представляє для них споживну вартість.

Туристичні фірми організують особливим, притаманним лише їм способом, виробничу діяльність. Особливості цієї діяльності визначається специфічними потребами туристів та рекреантів, географічним середовищем, в якому здійснюється виробництво і споживання туристичних благ, використовуваними засобами праці. Таким чином, задоволення туристично-рекреаційних потреб включає придбання товарів і платних послуг, з одного боку, і споживання благ, що не приймають

товарного вигляду, - з іншого. Сукупність видів діяльності, що забезпечує різні зручності при покупці та споживанні послуг і товарів під час подорожі та перебування поза постійним місцем проживання, називається туристично-рекреаційним обслуговуванням. Воно носить одночасно комплексний і специфічний характер: комплексний, тому, що припускає задоволення сукупності потреб особи, що знаходиться в подорожі, специфічний, тому, що його організація і структура принципово відрізняються від обслуговування під час осілого мешкання. Рівень комплексності і специфічності - один з найважливіших критеріїв якості обслуговування туристів та рекреантів. Відзначимо, що сукупність туристично-рекреаційних потреб доцільно розділити на три групи: обов'язкові, специфічні і додаткові.

Проте споживання обов'язкових послуг лише передумова в задоволенні специфічних потреб у враженнях, курортному або санаторному обслуговуванні, розвагах, ділових зустрічах і т.д., що є основною метою туристично-рекреаційної діяльності. Крім того, турист задовольняє і додаткові потреби, наприклад, в сувенірах, послугах служби побуту, послугах обслуговування особистого транспорту і т.д.

Форми організації обслуговування в туристично-рекреаційній сфері обумовлені особливостями споживання. На відміну від товару, який тільки тоді готовий до споживання, коли закінчить пересування від місця виробництва до місця споживання, туристично-рекреаційні послуги і товари споживаються тоді, коли турист або рекреант доставлений до місця їх виробництва. Пропоновані в галузі послуги, як правило, розділені територіально. Отже, діяльність по створенню і підтримці матеріально-технічної бази туризму обумовлює виробництво і продаж послуг і товарів, і тому вона також включається як складова в туристично-рекреаційне обслуговування.